

UZASADNIENIE

Powódka A. W. wniosła o zasądzenie od pozwanego Skarbu P.-Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim kwoty 28.800 zł tytułem odszkodowania.

Na uzasadnienie zgłoszonego roszczenia podała, że była zatrudniona w Sądzie Rejonowym w Gorzowie Wielkopolskim na stanowisku dyrektora. W dniu 11 października 2018 r. Minister Sprawiedliwości złożył jej oświadczenie o odwołaniu z zajmowanego stanowiska zastrzegając, że odwołanie jest równoznaczne z rozwiązaniem stosunku pracy bez wypowiedzenia na podstawie art. 52 § 1 pkt 1 k.p. W uzasadnieniu wskazano jako przyczyny:

1. nieuprawnione przekazanie środków finansowych w kwocie ogółem 71.187,88 zł z rachunku wydatków budżetowych na rachunek sum depozytowych w dniach 28 i 29 grudnia 2017 r.;

2. niedochodzenie kar umownych w kwocie ogółem 50.796,86 zł w związku z nieterminowym wykonaniem przedmiotu umowy przez wykonawców z tytułu zawartych

umów pomiędzy wykonawcami a dyrektorem Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim na prace remontowe oraz wykonanie i dostawę mebli biurowych w okresie od dnia 28 sierpnia 2017 r. do dnia 4 kwietnia 2018 r.,

3. wadliwe zaksięgowanie zawartych z wykonawcami czterech umów na kwotę ogółem 178.376,48 zł, z tego:

- na dostawę i montaż mebli biurowych w kwocie 12.238 zł,

- na wykonanie, transport i montaż mebli biurowych w kwocie 125.644 zł,

- na dostawę i montaż mebli biurowych w kwocie 11.808zł,

- na zakup i montaż 2 szt. drzwi zewnętrznych w kwocie 28.686,48 zł.

4. nieuprawniony pięciokrotny zakup mebli w okresie od dnia 24 listopada do dnia 19 2017 r., z uwagi na brak otrzymania dodatkowych środków na zakup mebli od dysponenta wyższego stopnia na kwotę 121.131,46 zł netto;

5. dokonanie do dnia 6 czerwca 2018 r. wydatków na kwotę 32.311,73zł brutto bez upoważnienia w wyniku realizacji umowy z dnia 27 lipca 2017 r. nr (...) zawartej na kwotę 23.677,32 zł brutto pomiędzy dyrektorem Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim a firmą 3D (...) S.C. na obsługę serwisowo - techniczną w zakresie konserwacji, przeglądów i napraw kserokopiarek.

W ocenie powódki przyczyny odwołania były nieuzasadnione. Stanowisko powódki zawarte jest na k. 10-18.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa wskazując, że odwołanie powódki było w pełni uzasadnione. Argumentacja pozwanego zawarta jest na k. 88-90.

Na rozprawie w dniu 5 września 2019 r. Sąd, na podstawie art. 194 § 1 k.p.c. wezwał do udziału w postępowaniu w charakterze pozwanego Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim (k. 120).

Pozwany Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim wniósł o oddalenie powództwa. Powtórzył przy tym argumentację pozwanego Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim (k. 127-128v).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Od dnia 1 stycznia 2013 r. powódka A. W. świadczyła na rzecz pozwanego Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim (powoływany w dalszej części uzasadnienia jako „Sąd”) pracę na stanowisku dyrektora sądu.

Bezsporne

W dniu 28 sierpnia 2017 r., po przeprowadzeniu postępowania przetargowego, Sąd zawarł z R. R. prowadzącym działalność pod firmą Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe (...), umowę nr (...), w której zlecił mu przeprowadzenie prac remontowych za wynagrodzeniem wynoszącym 96.473,43 zł. W umowie zastrzeżono możliwość naliczenia przez Sąd kar umownych m. in. za zwłokę. Termin zakończenia prac ustalono na 30 listopada 2017 r., ale w toku prac zaszła konieczność wprowadzenia zmian w zakresie robót oraz uzyskania dodatkowego pozwolenia na budowę. We wrześniu 2017 r. poinformowano wykonawcę o rozwiązaniu umowy. W związku uzyskaniem przez Sąd zatwierdzenia projektu budowlanego i udzieleniu pozwolenia na budowę wykonawca został poproszony o wznowienie prac i wydłużono termin ich zakończenia do 21 grudnia 2017 r. Wtedy też zostały zakończone. Jednak wykonanie usunięcie usterek przedłużyło się do 8 stycznia 2018 r. i wtedy w dzienniku budowy zamieszczono wpis o zakończeniu prac.

Powódka nie zdecydowała się na obciążenie wykonawcy karą za przekroczenie terminu wykonania robót.

W dniu 6 listopada 2017 r. powódka na podstawie informacji udzielonych przez E. P.- główną księgową Sądu, uznała, że Sąd nie wykorzysta do końca roku wszystkich środków przeznaczonych w planie finansowym na rok 2017 r. na ryczałty dla kuratorów zaksięgowanych w planie pod § 3030.02. Aby z końcem roku nie zwracać tych środków do budżetu powódka poleciła E. P. przeksięgować je w wysokości 95.000 zł pod § 4210 obejmującą zakup mebli. Nie była uprawniona do podjęcia takiej decyzji. Środki, które w ten sposób zadysponowano nie były przeznaczone na ten cel i w pierwszej kolejności Sąd winien był uzyskać zgodę na ich przekwalifikowanie.

Wykorzystując przeksięgowanie środków w planie finansowym na rok 2017, w dniach 24 listopada 2017 r. oraz 15 grudnia 2017 r. Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim zawarł z Salon (...) spółką jawną w G. umowy nr (...) m. in. na dostawę mebli biurowych, odpowiednio na kwotę 24.496,68 zł brutto oraz 30.326,88 zł brutto. Wybór tego podmiotu podyktowany był tym, iż gwarantował on dostawę mebli jeszcze w roku 2017.

Zarówno pierwsza, jak i druga umowa zostały wykonane w terminie, ale przedstawiciel Sądu odmówił podpisania protokołu odbioru, gdyż stwierdził, że kilka z zamówionych krzeseł posiada usterkę (wadę tkaniny).

Powódka początkowo zamierzała obciążyć kontrahenta karami umownymi z tytułu przekroczenia terminu realizacji umowy, jednak na jego prośbę odstąpiła od tego. Wady usunięto, a nadto nie wpływały one na funkcjonalność krzeseł.

W dniu 6 grudnia 2017 r. Sąd zawarł Ł. P. prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą Zakład Usługowy (...) Ł. P., umowę nr (...) na adaptację i modernizację pomieszczeń w budynku Sądu. Wynagrodzenie za wykonane prace ustalono na kwotę 35.301 zł brutto. Termin wykonania umowy ustalono na 28 grudnia 2017 r., ale był dwukrotnie zmieniany przez strony, najpierw na 16 marca 2018 r., a następnie 20 kwietnia 2018 r. Protokół odbioru prac podpisano z datą 30 lipca 2018 r. Przedłużenie prac związane było z koniecznością wykonania robót dodatkowych oraz powierzenia w/w prac nowych prac objętych umową o nr (...), którą zawarto 4 kwietnia 2018 r. z terminem realizacji na 10 maja 2018 r. Również i jej wykonanie napotkało na przeszkody w postaci zmiany ich zakresu, co skutkowało przekroczeniem terminu zakończenia prac do dnia 6 czerwca 2018 r.

W dniu 27 grudnia 2017 r. Sąd zawarł umowę nr (...) z J. N. ((...) s.c.) na wymianę opraw oświetleniowych z tradycyjnych na wykorzystujące źródła światła led. Wynagrodzenie ustalono na kwotę 28.268 zł brutto. Termin wykonania tej umowy przypadł na 31 grudnia 2017 r., ale pracę przy wymianie lamp zakończono 3 stycznia 2017 r. W związku z zamiarem powódki obciążenia kontrahenta Sądu karą umowną w wysokości 424,02 zł, zwrócił się on z prośbą o odstąpienie od tego. Wyjaśnił, że z uwagi na okres świąteczno-noworoczny miał problemy z zapleczem kadrowym, a nadto część lam musiała zostać wymieniona na nowe. Powódka przychyliła się do jego prośby.

Decyzje o zaniechaniu obciążania kontrahentów Sądu karami umownymi powódka podejmowała po analizie sytuacji, w tym przyczyn wystąpienia przekroczeń terminów wykonania umów oraz po konsultacji z prawnikami obsługującymi Sąd, mając na względzie ewentualne koszty postępowań sądowych.

W dniach 28 i 29 grudnia 2017 r. powódka zezwoliła na przekazanie z rachunku wydatków budżetowych na rachunek sum depozytowych Sądu łącznej kwoty 71.187,88 zł. W/w kwoty stanowiły zabezpieczenie należytego wykonania umów i rękojmi za wady przewidzianych w umowach z Salon (...), (...) s.c. i Zakładem Usługowym (...).

W dniu 25 października 2017 r. Sąd zawarł z K. umowę nr (...) na dostawę i montaż mebli biurowych, na łączną kwotę 12.238 zł brutto. Zakup zaksięgowano jako zakup materiałów i wyposażenia (poz. 4210 klasyfikacji).

W dniu 14 listopada 2017 r. Sąd zawarł kolejną umowę nr (...) na wykonanie, transport i montaż mebli biurowych, na łączną kwotę 125.644 zł brutto. Wydatek w kwocie 31.000 zł za zabudowę ściany, ułożenie tapety dekoracyjnej i montaż ściany zaksięgowano jako zakup usług (poz. 4300 klasyfikacji).

W dniu 4 grudnia 2017 r. Sąd zawarł z (...) Na Wymiar umowę nr (...) na dostawę i montaż mebli biurowych na łączną kwotę 11.808 zł brutto. Z tego wydatek w kwocie 7.011 zł za wykonanie szafy jako elementu stałego w pomieszczeniu archiwum oraz dostawę mebli do pomieszczenia biurowego zaksięgowano jako zakup usług (poz. 4300 klasyfikacji).

W dniu 28 sierpnia 2017 r. Sąd zawarł z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością umowę nr (...) na montaż drzwi zewnętrznych w budynku Sądu, na łączną kwotę 28.686,48 zł. Wydatek ten zaksięgowano jako poz. 4270.01 klasyfikacji (remont i naprawa pomieszczeń, budynków i budowli oraz uzbrojenia, sprzętu i wyposażenia, w tym opracowanie dokumentacji technicznej oraz założeń projektowych tych remontów - objętych planem rzeczowym).

Wydatki związane z realizacją umów (...) powinny zostać zaksięgowane jako zakupy inwestycyjne (poz. 6060 klasyfikacji). Środki, które w ten sposób zadysponowano nie były przeznaczone na ten cel i w pierwszej kolejności Sąd winien był uzyskać zgodę na ich przekwalifikowanie od dyrektora nadrzędnego sądu apelacyjnego.

W okresie od 1 lutego 2017 r. do 19 grudnia 2017 r. Sąd udzielił zamówień publicznych na zakup mebli na łączną kwotę 226.789,19 zł, w tym:

- 1 lutego 2017 r. na kwotę 3.628,50 brutto wykonawcy K. W. K.;
- 3 października 2017 r. na kwotę 3.555,03 zł brutto wykonawcy (...) spółka jawna;
- 25 października 2017 r. na kwotę 12.238 zł brutto wykonawcy K.;
- 26 października 2017 r. na kwotę 2.324,70 zł brutto Wykonawcy T. M.;
- 14 listopada 2017 r. na kwotę 125.644 zł brutto Wykonawcy K.;
- 23 listopada 2017 r. na kwotę 1.611,30 zł brutto Wykonawcy Salon (...);
- 24 listopada 2017 r. na kwotę 24.496,68 zł brutto Wykonawcy Salon (...);
- 4 grudnia 2017 roku na kwotę 11.808 zł brutto Wykonawcy (...) na Wymiar J. S.;
- 15 grudnia 2017 r. na kwotę 30.326,88 zł brutto Wykonawcy Salon (...);
- 15 grudnia 2017 r. na kwotę 7.933,50 zł brutto Wykonawcy Efekt (...) Biurowe i Szkolne;
- 19 grudnia 2017 r. na kwotę 3.222,60 zł brutto Wykonawcy Salon (...).

W planie zamówień publicznych Sądu na rok 2017 nie przewidziano postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na zakup mebli, a z uwagi na łączną wartość zamówionych mebli odpowiadającą równowartości 42.763,05 euro, postępowanie takie winno zostać przeprowadzone. Środki na zakupy pochodziły częściowo z budżetu na cele inwestycyjne, a częściowo z niewykorzystanych funduszy na inne cele. Powódka chciała w ten sposób przyczynić się do doposażenia pomieszczeń Sądu. Decydując o poszczególnych zamówieniach nie dokonywała ich podziału w

celu uniknięcia przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych. Następowaly one sukcesywnie, wraz z uzyskaniem dostępu do środków finansowych.

W dniu 27 lipca 2017 r. Sąd zawarła w firmą 3D (...) s.c. umowę nr (...) na obsługę serwisowo-techniczną w zakresie konserwacji, przeglądów i napraw kserokopiarek będących jego własnością. Wynagrodzenie z tytułu wykonania umowy ustalono na kwotę 23.677,32 zł brutto. Wykonawca zobowiązał się wykonać swoje usługi w okresie 12 miesięcy od dnia 28 lipca 2017 r. do dnia 27 lipca 2018 r., z zastrzeżeniem, że wartość umowy w tym okresie nie mogła przekroczyć wartości wynagrodzenia. Za wykonane usługi dokonano następujących wypłat na rzecz usługobiorcy:

- 1.585,54 zł na podstawie faktury VAT (...) z dnia 30 sierpnia 2017 r.;
- 2.761 zł na podstawie faktury VAT (...) z dnia 30 sierpnia 2017 r.;
- 1.519,05 zł na podstawie faktury VAT (...) z dnia 30 sierpnia 2017 r.;
- 1.993,41 zł na podstawie faktury VAT (...) z dnia 26 września 2017 r.;
- 3.060,42 zł na podstawie faktury VAT (...) z dnia 27 października 2017 r.;
- 3.667,65 zł na podstawie faktury VAT (...) z dnia 28 listopada 2017 r.;
- 4.087,96 zł na podstawie faktury VAT (...) z dnia 27 grudnia 2017 r.;
- 4.249,61 zł na podstawie faktury VAT (...) z dnia 29 stycznia 2018 r.;
- 4.310,56 zł na podstawie faktury VAT (...) z dnia 27 lutego 2018 r.;
- 2. 686,28 zł na podstawie faktury VAT (...) z dnia 29 marca 2018 r.;
- 2.389,91 zł na podstawie faktury VAT (...) z dnia 30 kwietnia 2018 r.

Wypłatę tych środków zatwierdziła powódka na podstawie opisów dokonanych przez pracowników Oddziału (...) Sądu. Ostatecznie zatem wypłacono usługobiorcy wynagrodzenia wyższego o 8.634,41 zł od ustalonego w umowie. Owo wynagrodzenie obejmowało usługi wykonane, choć poza progiem ustalonym w umowie.

Dowód:

- pismo z 19.12.17 r. w pliku na k. 20
- protokół kontroli k. 94 (187-227v)
- dokumenty zawarte w aktach sprawy Ds. 10/2020
- umowa k. 295-296
- zeznania V. B. k. 343
- zeznania E. P. k. 343
- zeznania W. G. k. 343
- zeznania E. T. k. 343

W dniach od 4 do 15 czerwca 2018 r., na podstawie zarządzenia Prezesa Sądu Apelacyjnego w Szczecinie, przeprowadzono kontrolę Sądu w zakresie wykonania budżetu, w tym zamówień publicznych, umów zawartych

z kontrahentami, zleceń i zakupów bez umów, celowości realizacji wydatków budżetowych oraz prawidłowości ewidencjonowania dokumentów księgowych.

Bezsporne

Wyniki kontroli stanowiły podstawę wszczęcia postępowania przez Zastępcę Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych przy Ministrze Sprawiedliwości. Zakończyło się ono wystosowaniem wniosku do Międzyresortowej Komisji Orzekającej w sprawach o naruszenie finansów publicznych przy Ministrze Sprawiedliwości. Powódce zarzucono naruszenie dyscypliny finansów publicznych poprzez:

1. niezgodne z § 13 ust. 11 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 grudnia 2012 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia gospodarki finansowej i działalności inwestycyjnej sądów powszechnych polecenie przekazania w dniach 28 i 29 grudnia 2017 r. 71.187,88 zł, w tym w dniu 28 grudnia 2017 r. kwoty 38.376,88 zł oraz w dniu 29 grudnia 2017 r. kwot 13.500,00 zł oraz 19.311 zł z rachunku wydatków budżetowych na rachunek sum depozytowych tj. o czyn z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych,

2. niezgodne z art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077, z późn. zm.), zaniechanie naliczenia i dochodzenia następujących kar umownych wynikających z niewykonania w terminie umów:

a) na kwotę 17.365,22 zł za okres od 22 grudnia 2017 r. do 8 stycznia 2018 r. (18 dni), wynikającej z niewykonania w terminie umowy nr (...) z dnia 28 sierpnia 2017 r. zawartej z Przedsiębiorstwem Handlowo-Usługowym (...) w G.,

b) na kwotę 7.349,00 zł za okres od 1 stycznia do 2 marca 2018 r., wynikającej z niewykonania w terminie umowy nr (...) z dnia 24 listopada 2017 r. z firmą Salon (...),

c) na kwotę 10.766,04 zł za okres od 21 grudnia 2017 r. do 2 marca 2018 r., wynikającej z niewykonania w terminie umowy nr (...) z dnia 15 grudnia 2017 r. z firmą Salon (...),

d) na kwotę 6.919,00 zł za okres od 21 kwietnia do 30 lipca 2018 r., wynikającej z niewykonania w terminie umowy nr (...) z dnia 6 grudnia 2017 r. z Zakładem Usługowym (...) w G.,

e) na kwotę 4.240,20 zł za okres od 1 do 30 stycznia 2018 r., wynikającej z niewykonania w terminie umowy nr (...) z dnia 27 grudnia 2017 r. z firmą (...) s.c. J. N.,

f) na kwotę 4.157,40 zł za okres od 11 maja do 6 czerwca 2018 r., wynikającej z niewykonania w terminie umowy nr (...) z dnia 4 kwietnia 2018 r. z Zakładem Usługowym (...) w G.,

tj. o czyn z art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych,

3. niezgodne z art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych dokonanie następujących wydatków ze środków publicznych z naruszeniem przepisów dotyczących dokonywania poszczególnych rodzajów wydatków (wydatki te zostały zaklasyfikowane niezgodnie z „Klasyfikacją paragrafów wydatków i środków” stanowiącą załącznik nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych):

a) zakupu umową nr (...) z dnia 25 października 2017 r. mebli biurowych na łączną kwotę 12.238,00 zł, - zakup inwestycyjny § 6060 zaksięgowano jako zakup materiałów i wyposażenia w § 4210,

b) w ramach umowy nr (...) z dnia 14 listopada 2017 r. na wykonanie, transport i montaż mebli biurowych na kwotę 125.644,00 zł, wydatku na kwotę 31.000,00 zł fakturą VAT (...) z dnia 20 grudnia 2017 r. za zabudowę ściany,

wykonanie podestów, tapety dekoracyjne, ściankę szklaną z drzwiami - zakupy inwestycyjne § 6060 zaksięgowano jako zakup usług w § 4300,

c) w ramach umowy nr (...) z dnia 4 grudnia 2017 r. na dostawę i montaż mebli biurowych na kwotę 11.808,00 zł, wydatku na kwotę 7.011,00 zł fakturą VAT (...) z dnia 20 grudnia 2017 r. za zakup środka trwałego w postaci szafy - zaksięgowano jako zakup usług w § 4300,

d) zakupu i montażu umową nr (...) z dnia 28 sierpnia 2017 r. 2 szt. drzwi zewnętrznych na łączną kwotę 28.686,48 zł, - wydatek ujęto w § 4270.01, a powinien być zaksięgowany w § 6060 ze względu na wartość środka trwałego powyżej 3.500,00 zł,

tj. o czyn z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych,

4. niezgodne z art. 5b pkt 2 oraz art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych, podzielenie na pięć postępowań zamówień publicznych na zakup mebli, w tym raz w listopadzie 2017 r. na kwotę 24.496,68 zł brutto oraz czterokrotnie w grudniu 2017 r. (na kwoty 11.808,00 zł, 30.326,88 zł, 7.933,50 zł oraz 3.222,60 zł), w celu uniknięcia stosowania przepisów o zamówieniach publicznych, a także nieprawidłowe ustalenie wartości zamówienia publicznego, co miało wpływ na obowiązek stosowania przepisów o zamówieniach publicznych,

tj. o czyn z art. 17 ust. 1 pkt 2 oraz pkt 5b ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych,

5. niezgodne z art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych w lutym, marcu i kwietniu 2018 r. dokonanie wydatku na kwotę 8.634,41 zł bez upoważnienia poprzez dokonanie zapłaty na łączną kwotę 32.311,73 zł tytułem zapłacenia wykonawcy za realizację umowy nr (...) z dnia 27 lipca 2017 r. z 3D (...) S.C. na obsługę serwisowo-techniczną w zakresie konserwacji, przeglądów i napraw kserokopiarek, zawartej na kwotę 23.677,32 zł brutto,

tj. o czyn z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych,

6. wbrew § 21 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 grudnia 2012 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia gospodarki finansowej i działalności inwestycyjnej sądów powszechnych, od 8 października 2015 r., tj. od 3-letniego okresu poprzedzającego upływ karalności naruszenia dyscypliny finansów publicznych, zaniechanie ustalenia należności Skarbu Państwa z tytułu umowy najmu lokalu o powierzchni 28,46 m² położonego w budynku Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim,

tj. o czyn z art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych

Orzeczeniem z dnia 3 września 2021 r. Międzyresortowa Komisja Orzekająca w sprawach o naruszenie finansów publicznych przy Ministrze Sprawiedliwości, w sprawie Ds. 10/2020, uznała powódkę winną czynów opisanych w pkt 1-5 wniosku. Uniewinniła ją od zarzutu sformułowanego w pkt 6 i nałożyła karę upomnienia. Komisja uznała, że na powódce, jako kierownika jednostki sektora zamówień publicznych, spoczywał obowiązek zorganizowania jej pracy pozwalający na prawidłowe wykonywanie obowiązków oraz dbałości o dobro finansów publicznych m.in. poprzez nadzór nad podległymi pracownikami. Orzeczenie to jest prawomocne.

Dowód:

- protokół kontroli k. 94 (187-227v)

- wniosek w skatach sprawy Ds. 10/2020

- orzeczenie z 03.09.21 r. w aktach sprawy Ds. 10/2020

W dniu 11 października 2018 r. powódka została odwołana z zajmowanego stanowiska. Odwołanie było równoznaczne z rozwiązaniem stosunku pracy bez zachowania okresu wypowiedzenia na podstawie art. 52 § 1 pkt 1 k.p. z uwagi na ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych polegające na narażeniu pracodawcy na straty majątkowe i samowolne zadysponowanie mieniem pracodawcy poprzez:

1. nieuprawnione przekazanie środków finansowych w kwocie 71.187,88 zł z rachunku wydatków budżetowych na rachunek sum depozytowych w dniach 28 i 29 grudnia 2017 r.
2. zaniechanie dochodzenia kar umownych w łącznej kwocie 50.796,86 zł w związku z nieterminowym wykonaniem przedmiotu umowy przez wykonawców z tytułu zawartych umów pomiędzy wykonawcami a dyrektorem Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim na prace remontowe oraz wykonanie i dostawę mebli biurowych w okresie od dnia 28 sierpnia 2017 r. do dnia 4 kwietnia 2018 r.;
3. wadliwe zaksięgowanie zawartych z wykonawcami czterech umów na kwotę ogółem 178.376,48 zł, z tego: na dostawę i montaż mebli biurowych w kwocie 12.238 zł, na wykonanie, transport i montaż mebli biurowych w kwocie 125.644 zł, na dostawę i montaż mebli biurowych w kwocie 11.808 zł, na zakup i montaż 2 szt. drzwi zewnętrznych w kwocie 28.686,48 zł, skutkiem czego sąd dokonywał zakupów inwestycyjnych, do których nie był uprawniony;
4. nieuprawniony pięciokrotny zakup mebli w okresie od dnia 24 listopada 2017 r. do dnia 19 grudnia 2017 r., z uwagi na brak otrzymania dodatkowych środków na zakup mebli od dysponenta wyższego stopnia na kwotę 121.131,46 zł netto;
5. dokonanie do dnia 6 czerwca 2018 r. wydatków na kwotę 32.311,73 zł brutto bez upoważnienia w wyniku realizacji umowy z dnia 27 lipca 2017 r. nr (...) zawartej na kwotę 23.677,32 zł brutto pomiędzy dyrektorem Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim, a firmą 3D (...) s.c. na obsługę serwisowo - techniczną w zakresie konserwacji, przeglądów i napraw kserokopiarek.

Bezsporne

Polecenie przekazania w dniach 28 i 29 grudnia 2017 r. z rachunku wydatków budżetowych na rachunek sum depozytowych Sądu łącznej kwoty 71.187,88 zł, nie wpłynęło negatywnie na realizację planu finansowego Sądu.

Zaniechanie egzekwowania kar umownych przewidzianych w umowach nr (...) nie wywarło negatywnych skutków dla finansów Sądu, jako państwowej jednostki budżetowej. Działania i decyzje powódki w tym zakresie, w aspekcie stanów faktycznych i prawnych oraz potencjalnych ryzyk związanych ze sprawami sądowymi, zostały podjęte w oparciu o zasady gospodarności, racjonalności, etyki i efektywności działania.

Umowy obejmujące wykonanie, transport i montaż mebli biurowych oraz drzwi na kwoty: 12.238 zł, 125.644 zł, 11.808 zł, 28.686,48 zł, zostały wadliwie zaksięgowane. Wadliwość dotyczyła błędnego ujęcia wydatków w odniesieniu do klasyfikacji paragrafów wydatków stanowiącej załącznik do rozporządzenia Ministra Finansów z 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych. Wydatki na zakup środków trwałych, których wartość w ówczesnym czasie wynosiła minimalnie 3.500 zł, powinny być ujęte wzorcowo w ramach paragrafu inwestycyjnego 6060- wydatki na zakupy inwestycyjne.

Zakup mebli do Sądu między 14 listopada 2017 r. i 19 grudnia 2017 r. został zrealizowany z pominięciem procedury przetargowej zamówień publicznych.

Wydanie w dniu 6 czerwca 2018 r. kwoty przekraczającej wartość umowy z 3D (...) s.c. nie skutkowało negatywnymi konsekwencjami finansowymi dla Sądu.

Dowód:

- opinia biegłego k. 549-577

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny zasadniczo był bezsporny i ustalony został w oparciu o dowody z dokumentów i zeznania świadków. W zakresie skutków zachowań powódki, ustalony został w oparciu o opinię biegłego. Strony nie kwestionowały waloru poszczególnych środków dowodowych. Również Sąd orzekający nie dopatrzył się okoliczności podważających ich walor dowodowy.

Stosunek pracy powódki wynikał z powołania. Choć aktu indywidualnego w tym zakresie nie wydano, to wynikało to z przepisów powszechnie obowiązujących.

Zgodnie z treścią art. 70 ust. 1 k.p. pracownik zatrudniony na podstawie powołania może być w każdym czasie - niezwłocznie lub w określonym terminie - odwołany ze stanowiska przez organ, który go powołał. Dotyczy to również pracownika, który na podstawie przepisów szczególnych został powołany na stanowisko na czas określony. Odwołanie jest równoznaczne z rozwiązaniem umowy o pracę bez wypowiedzenia, jeżeli nastąpiło z przyczyn, o których mowa w art. 52 lub 53 (art. 70 § 3 k.p.).

Dopuszczalność zaskarżenia odwołania nie była przedmiotem sporu. Dlatego należało uznać, że podstawę żądania powódki stanowił przepis art. 69 k.p. w zw. z art. 56 § 1 k.p.

Ocena zasadności decyzji pracodawcy o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika uzależniona jest od ustalenia, czy zachowanie pracownika, stanowiące przyczynę tej decyzji, nosiło znamiona ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych, gdyż tylko takie ich naruszenie umożliwia pracodawcy rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia (art. 52 § 1 pkt 1 k.p.). Rozwiązanie umowy o pracę w tym trybie jest nadzwyczajnym sposobem rozwiązania stosunku pracy i powinno być stosowane przez pracodawcę wyjątkowo, w szczególnych okolicznościach.

Kodeks pracy nie zawiera definicji ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych. W orzecznictwie przyjmuje się, że mieszczą się w tym pojęciu trzy elementy, tj. bezprawność zachowania pracownika (naruszenie podstawowego obowiązku pracowniczego), naruszenie albo zagrożenie interesów pracodawcy, a także zawinienie obejmujące zarówno winę umyślną, jak i rażące niedbalstwo. Odnośnie stopnia winy w orzecznictwie ukształtował się jednolity pogląd, że powinna się ona przejawiać w umyślności (złej woli) lub rażącym niedbalstwie pracownika (por. wyroki Sądu Najwyższego z 6 lipca 2011 r., sygn. akt II PK 13/11 i z 24 maja 2011 r., sygn. III PK 72/10, z 25 kwietnia 2017 r., sygn. II PK 74/16).

Co do zasady kierownik zakładu pracy odpowiada za nadzór nad całokształtem jego funkcjonowania. Nadzór ten jest jednak ograniczony. Nie można bowiem oczekiwać, zwłaszcza w przypadku podmiotów zatrudniających kilkudziesięciu, czy kilkuset pracowników, by osobiście pilnował sposobu wykonywania obowiązków pracowniczych przez każdego pracownika. Dlatego w zakładach pracy tworzone są struktury organizacyjne obejmujące poszczególne sfery aktywności pracodawcy. Jeżeli te struktury nie funkcjonują prawidłowo, a kierujący zakładem, wiedząc o tym fakcie, toleruje go, można przypisać mu naruszenie obowiązków pracowniczych w zakresie nadzoru (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 2003 r., sygn. I PK 218/03).

To powódka, jeśli sama nie wydawała poleceń, to ostatecznie akceptowała decyzje podległych pracowników z Oddziału (...) oraz głównej księgowej Sądu, stąd za te działania ponosić powinna odpowiedzialność, jak za własne.

Przyczyną jej odwołania były wyniki kontroli przeprowadzonej w dniach od 4 -15 czerwca 2018 r., na podstawie zarządzenia Prezesa Sądu Apelacyjnego w Szczecinie. Ostateczną swoją treść protokół nabrał w dniu 6 września 2018 r. (k. 184). Wpłynął on do Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim w dniu 11 września 2018 r. (k. 183). Nie jest wiadomym, kiedy wpłynął do Ministerstwa Sprawiedliwości.

Strona powodowa zakwestionowała dochowanie przez Ministra Sprawiedliwości terminu określonego w art. 52 § 2 k.p.

W orzecznictwie przyjmuje się, że „miesięczny termin z art. 52 § 2 k.p. rozpoczyna swój bieg z chwilą powzięcia przez pracodawcę lub osobę go reprezentującą wiarygodnej informacji o naruszeniu przez pracownika obowiązków pracowniczych. Istotne jest zatem, kiedy pracodawca miał możliwość sprawdzenia i przekonania się o słuszności obciążających pracownika zarzutów, nie zaś moment, w którym uzyskał informacje o jego nagannym zachowaniu. W konsekwencji, gdy pracodawca uzyskał informację o nagannym zachowaniu pracownika, przeprowadził niezwłocznie postępowanie wyjaśniające w firmie i postępowanie to dowiodło winy pracownika, miesięczny termin na zwolnienie dyscyplinarne liczy się od zakończenia tego postępowania” (por. wyrok Sądu Najwyższego z 21 stycznia 2021 r., w sprawie I PSK 8/21). Tożsame stanowisko Sąd Najwyższy zajął w sprawach o sygn. II PK 144/18, II PK 23/18, II PK 6/18, II PK 297/17, II PK 233/17, I PK 207/17.

Zgodnie z treścią art. 112 k.c. w zw. z art. 300 k.p. termin oznaczony w tygodniach, miesiącach lub latach kończy się z upływem dnia, który nazwą lub datą odpowiada początkowemu dniowi terminu, a gdyby takiego dnia w ostatnim miesiącu nie było - w ostatnim dniu tego miesiąca. Jednakże przy obliczaniu wieku osoby fizycznej termin upływa z początkiem ostatniego dnia.

Oświadczenie o odwołaniu złożono powódce 11 października 2018 r., stąd Sąd orzekający uznał, że zachowano miesięczny termin określony w art. 52 § 2 k.p., który należało liczyć od daty wpływu protokołu kontroli do Sądu.

Przyczyny odwołania powódki ze stanowiska Dyrektora Sądu sprowadzały się to tego, że dopuściła się ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych polegającego na narażeniu pracodawcy na straty majątkowe i samowolne zadysponowanie mieniem pracodawcy poprzez:

1. nieuprawnione przekazanie środków finansowych w kwocie 71.187,88 zł z rachunku wydatków budżetowych na rachunek sum depozytowych w dniach 28 i 29 grudnia 2017 r.
2. zaniechanie dochodzenia kar umownych w łącznej kwocie 50.796,86 zł w związku z nieterminowym wykonaniem przedmiotu umowy przez wykonawców z tytułu zawartych umów pomiędzy wykonawcami a dyrektorem Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim na prace remontowe oraz wykonanie i dostawę mebli biurowych w okresie od dnia 28 sierpnia 2017 r. do dnia 4 kwietnia 2018 r.;
3. wadliwe zaksięgowanie zawartych z wykonawcami czterech umów na kwotę ogółem 178.376,48 zł, z tego: na dostawę i montaż mebli biurowych w kwocie 12.238 zł, na wykonanie, transport i montaż mebli biurowych w kwocie 125.644 zł, na dostawę i montaż mebli biurowych w kwocie 11.808 zł, na zakup i montaż 2 szt. drzwi zewnętrznych w kwocie 28.686,48 zł, skutkiem czego sąd dokonywał zakupów inwestycyjnych, do których nie był uprawniony;
4. nieuprawniony pięciokrotny zakup mebli w okresie od dnia 24 listopada 2017 r. do dnia 19 grudnia 2017 r., z uwagi na brak otrzymania dodatkowych środków na zakup mebli od dysponenta wyższego stopnia na kwotę 121.131,46 zł netto;
5. dokonanie do dnia 6 czerwca 2018 r. wydatków na kwotę 32.311,73 zł brutto bez upoważnienia w wyniku realizacji umowy z dnia 27 lipca 2017 r. nr (...) zawartej na kwotę 23.677,32 zł brutto pomiędzy Dyrektorem Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim, a firmą 3D (...) s.c. na obsługę serwisowo - techniczną w zakresie konserwacji, przeglądów i napraw kserokopiarek.

Postępowanie dowodowe doprowadziło Sąd orzekający do wniosku, iż żadna ze współprzyczyn brana tak z osobna, jak i wszystkie one wzięte pod uwagę wspólnie, nie uzasadniały odwołania powódki ze skutkiem rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia w trybie art. 52 § 1 pkt 1 k.p.

Zachowania powódki wymienione w pkt 1-3 i 5 odwołania nie skutkowały szkodą Sądu, a nawet narażeniem na jej wystąpienie, co stwierdził w swojej opinii biegły z zakresu finansów publicznych. Fakt ten eliminuje je z zakresu przyczyn mogących uzasadniać rozwiązanie stosunku pracy w trybie art. 52 § 1 pkt 1 k.p.

Nie można wykluczyć, że zachowania opisane w pkt 4 mogły narazić Sąd na szkodę. Jak wskazał biegły z zakresu finansów publicznych, nie można określić wpływu, jaki miało kilkakrotne nabycie mebli bez przetargu poprzez podzielenie zamówień, gdyż nie ma żadnej oferty zgłoszonej w ramach procedury przetargowej. Mogło zatem dojść do sytuacji, w której zorganizowanie przetargu pozwoliłoby Sądowi uzyskać korzystniejszą ofertę w porównaniu do łącznej kwoty zamówień. Tym samym powódka akceptując działania pracowników oddziału gospodarczego polegające na zamówieniu mebli z pominięciem procedury przetargowej, mogła naruszyć art. 100 § 1 i 2 pkt 4 k.p. Wedle nich pracownik jest obowiązany wykonywać pracę sumiennie i starannie oraz stosować się do poleceń przełożonych, które dotyczą pracy, jeżeli nie są one sprzeczne z przepisami prawa lub umową o pracę. W szczególności jest zobowiązany do dbałości o dobro zakładu pracy. W ramach tego obowiązku powinien powstrzymać się od zachowań, nawet legalnych, ale prowadzących do wyrządzenia mu szkody.

Z drugiej jednak strony nie można wykluczyć, że w ramach przetargu uzyskanoby ofertę odpowiadającą realnie poniesionym wydatkom poza procedurą przetargową lub mniej korzystną. Najprawdopodobniej nie doszłoby do przetargu, gdyż Sąd nie dysponowałby jednorazowo kwotą 121.131,46 zł netto. Środki przeznaczone na sfinansowanie zakupu częściowo początkowo w planie finansowym przeznaczone były na inne cele. Dopiero w trakcie realizacji planu okazało się, że nie zostaną wykorzystane zgodnie z ich przeznaczeniem. Nie można zatem założyć, że powódka przed 24 listopada 2017 r. wiedziała, jakie środki ostatecznie zostaną przeznaczone na zakup mebli do dnia 19 grudnia 2017 r.

Tożsamy wniosek zawarty jest w uzasadnieniu orzeczenia Międzyresortowej Komisji Orzekającej w sprawach o naruszenie finansów publicznych przy Ministrze Sprawiedliwości, z dnia 3 września 2021 r. w sprawie Ds. 10/2020. Stwierdziła ona, iż „nie sposób jednoznacznie uznać, że powódka rozważała/planowała udzielenie zamówień w zakresie zakupu mebli mając na uwadze jakiegokolwiek kryteria organizacyjne, techniczne, które mogłyby stanowić podstawę do uznania, że podział zamówień był dokonany w celu uniknięcia stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych (k. 21).

Sąd orzekający nie mógł zatem przyjąć, że zaniechanie zastosowania procedury przetargowej w oparciu o prześięgowane (częściowo za zgodą Sądu Apelacyjnego w Szczecinie) środki finansowe narażało Sąd na szkodę. Co też zauważyła Komisja, powódka chciała doposażyć Sąd w sprzęt meblowy, decydując się na nieuprawnione prześięgowywanie środków finansowych ujętych w planie na rok 2017, choć przeznaczonych na inne cele. Nie oznacza to, że cele te przez to nie zostały zrealizowane. Jedynie na niecałe dwa miesiące przed zakończeniem roku budżetowego okazało się, że nie zostaną wykorzystane, stąd z końcem roku będą musiały zostać zwrócone ich głównemu dysponentowi.

Sąd orzekający stwierdza, iż przyczyny odwołania powódki miały charakter realny, jednakże powódce można zarzucić co najwyżej naruszenie obowiązku przestrzegania powszechnie obowiązujących przepisów prawa zawartych w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych, rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 grudnia 2012 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia gospodarki finansowej i działalności inwestycyjnej sądów powszechnych i rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych.

Odnosząc się do wagi naruszeń należy wskazać, że w przepisie art. 31 ustawy z dnia 17 grudnia 2014 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych przewidziano cztery sankcje. Najniższą z nich jest upomnienia, a najwyższą zakaz pełnienia funkcji związanych z dysponowaniem środkami publicznymi na okres od roku do 5 lat. Karę wymierza się mając na względzie stopień szkodliwości dla finansów publicznych naruszenia dyscypliny finansów publicznych, stopień winy, a także cele kary w zakresie społecznego oddziaływania oraz cele zapobiegawcze i dyscyplinujące, które ma osiągnąć w stosunku do ukaranego. Wymierzając karę za naruszenie dyscypliny finansów publicznych wywołujące skutki finansowe, organ orzekający bierze pod uwagę:

- relację wysokości skutku finansowego do wysokości kwoty wydatków albo kosztów określonej w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych lub wysokości kwoty środków publicznych przekazanych do wykorzystania lub dysponowania w roku budżetowym podmiotowi niezaliczanemu do sektora finansów publicznych;

- motywy i sposób działania, okoliczności działania lub zaniechania, jak również właściwości, warunki osobiste osoby odpowiedzialnej za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, jej doświadczenie zawodowe, sposób wywiązywania się z obowiązków służbowych oraz zachowanie po naruszeniu dyscypliny finansów publicznych (art. 33 w/w ustawy).

Międzyresortowa Komisja Orzekająca w sprawach o naruszenie finansów publicznych przy Ministrze Sprawiedliwości w orzeczeniu z dnia 3 września 2021 r. w sprawie Ds. 10/2020 ukarała powódkę karą upomnienia uznając ją za wystarczającą w świetle ustalonych okoliczności.

Również i zdaniem Sądu orzekającego waga naruszeń, których dopuściła się powódka była niewielka. Mając na względzie ich konsekwencje i motywację powódki, nie można przyjąć, iż naruszenia te miały charakter rażący w rozumieniu art. 52 § 1 pkt 1 k.p.

Reasumując, okoliczności niniejszej sprawy doprowadziły Sąd orzekający do wniosku, iż zachowanie powódki nie uzasadniało odwołania jej ze skutkiem równoznacznym z rozwiązaniem umowy o pracę bez wypowiedzenia. Było natomiast wystarczające do odwołania równoznacznego w wypowiedzeniu umowy o pracę. Sąd dał temu wyraz w pkt I wyroku.

Wartość samego odszkodowania nie była sporna. Podstawę jego określenia stanowiły wyliczenia Sądu oraz przepis art. 56 § 1 w zw. z art. 69 k.p.

Oddaleniu w pkt II wyroku podlegało powództwo w stosunku do pozwanego Skarbu Państwa-Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim. Powódka nie była funkcjonariuszem publicznym. Jej stosunek pracy wprawdzie wynikał z powołania, ale jego źródłem nie był akt administracyjny. W. statio fisci Skarbu Państwa nie przysługiwała zatem bierna legitymacja procesowa.

W pkt III wyroku zawarte zostało orzeczenie o kosztach procesu. Zapadło ono w oparciu o przepis art. 98 §1 k.p.c. Powódka wygrała proces w odniesieniu do pozwanego Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim, więc powinien on zwrócić jej poniesione koszty. Składało się wynagrodzenie pełnomocnika (180 zł) ustalone zgodnie z regulacją zawartą w § 9 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Rozstrzygnięcie w pkt IV wyroku zapadło w oparciu o przepis art. 477² § 1 k.p.c.

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...) M. C.
3. (...)K. (...)
4. (...)